

Enriching the Urban Jungle with Bees

Nauczanie najmłodszych dbałości o środowisko naturalne sprawi, że każda ulica Twojego miasta się zazieleni

Działanie przyjazne środowisku jest kluczowym celem każdego nowoczesnego miasta. Jest to długi i dynamiczny proces zaszczepiania świadomości ekologicznej w sposobie myślenia każdego mieszkańca, ale jego pierwszym krokiem jest przestrzeganie zasady „Primum non nocere” (po pierwsze, aby nie wyrządzać szkody). Na przykład przedszkola, szkoły, organizacje pozarządowe itp. stosują różne metody nauczania, takie jak warsztaty, wycieczki, gry terenowe i inne, aby osiągnąć ten cel. Szkolenie międzypokoleniowe jest najskuteczniejszą strategią angażowania wszystkich grup społecznych jeśli chodzi o ekologiczną świadomość i edukację, a Miasto Bydgoszcz z Polski opracowało kilka dobrych praktyk w tej dziedzinie.

Rozwój świadomości ekologicznej i rozumienie znaczenia przyrody w życiu człowieka są procesami długotrwałymi i dynamicznymi. Ich przebieg zmienia się wraz z rozwojem człowieka i zależy od jego indywidualnych cech i zainteresowań oraz czynników społecznych. Dlatego bardzo ważne jest, by świadomość ekologiczną i wrażliwość przyrodniczą kształtować już u dzieci, możliwie najwcześniej, w czasie kiedy umysły nie są jeszcze ograniczone uwarunkowaniami społecznymi i kulturowymi. Początkowym, najważniejszym etapem jest wpojenie, wpisanie w sposób bycia, właściwych, uniwersalnych zachowań w stosunku do przyrody. Kolejnym krokiem w rozwoju świadomości ekologicznej są konkretne informacje przyrodnicze.

Podstawowym celem edukacji ekologicznej powinno być wpojenie zasady: *Primum non nocere* („po pierwsze nie szkodzić”) – jak postępować, jak żyć, żeby zachować i chronić bogactwo przyrody w najbliższym otoczeniu, w rzeczywistej strefie oddziaływania człowieka. Jak to osiągnąć?

Niestety w większości wypadków podstawa programowa realizowana w

Partnerzy:

Lublana, Słowenia
www.ljubljana.si/en

Amarante, Portugalia
www.cm-amarante.pt/

Bydgoszcz, Polska
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Włochy
[/www.comune.cesena.fc.it](http://www.comune.cesena.fc.it)

Hegyvidék, Budapeszt,
Węgry
www.hegyvidek.hu

Nea Propontida, Grecja
www.nea-propontida.gr

Więcej informacji:

www.urbact.eu/beepathnet

beepathnet@ljublana.si

  /BeePathNet

przedszkolach i szkołach mało uwagi poświęca w praktyce tym zagadnieniom, a także wyjątkowej roli owadów zapylających i ich znaczeniu dla człowieka.

Dlatego bardzo ważne są indywidualne inicjatywy nauczycieli oraz ukierunkowana działalność podmiotów zajmujących się ochroną przyrody: organizacji pozarządowych, ogrodów botanicznych i zoologicznych, domów kultury, ale także urzędów itp.

Cenną, bo skuteczną metodą dydaktyczną są warsztaty. W odniesieniu do owadów zapylających zawsze dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia z udziałem pszczelarza, możliwością ubrania elementów stroju pszczelarza, połączone z oglądaniem ula i obserwacją pracy pszczół. Bezpośrednie doświadczenie znacząco utrwala wiedzę. Wzmacnia schematy zachowań wypracowane w czasie warsztatów.

Wycieczki i gry terenowe są okazją do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, połączonego z bezpośrednim poznawaniem przyrody. Świetną, bo wywołującym wiele emocji i zabawy, jest terenowa, planszowa „Gra o miodek”.

Warsztaty z pszczelarzem dla dzieci i dorosłych

„Gra o miodek” – Ogród Botaniczny Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Partnerzy:

Lublana, Słowenia
www.ljubljana.si/en

Amarante, Portugalia
www.cm-amarante.pt/

Bydgoszcz, Polska
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Włochy
[/www.comune.cesena.fc.it](http://www.comune.cesena.fc.it)

Hegyvidék, Budapeszt,
Węgry
www.hegyvidek.hu

Nea Propontida, Grecja
www.nea-propontida.gr

Więcej informacji:

www.urbact.eu/beepathnet
beepathnet@ljublana.si

  /BeePathNet

Obchody pszczelich dni, festyny połączone z atrakcjami dla dzieci i degustacją miodu są świetnym sposobem kształtowania postaw i budowania świadomości ekologicznej nie tylko dzieci, ale także dorosłych. Dorośli chętnie przysłuchują się pogadankom i biorą udział w rodzinnych grach terenowych. Włączają się w dyskusje. Bardzo ważne jest, aby osoba prowadząca zajęcia miała wiedzę przyrodniczą i umiała dzielić się nią w sposób prosty, stosując poziom dostosowany do potrzeb i wiedzy słuchaczy. Niezwykle cennym elementem takich spotkań jest zwykła rozmowa o przyrodzie.

Atrakcyjną formą aktywnego wypoczynku, będącą jednocześnie formą edukacji jest beewatching. Zajęcia można poprowadzić w miastach na terenie parków i skwerów. Beewatching można łączyć z zajęciami z makrofotografii, fotografii przyrodniczej, a także rysunku.

Wsparciem dydaktycznym dla nauczycieli są przyrodnicze ścieżki wyznaczone na terenach zieleni urządzonej i w lasach, opatrzone oznaczeniem i tablicami dydaktycznymi oraz przewodniki zawierające szczegółowe opisy walorów przyrodniczych na danym terenie. Bardzo ważne jest, aby po wyznaczeniu ścieżki zorganizowane zostały warsztaty adresowane do nauczycieli właśnie na tej ścieżce. Chodzi o to, aby zachęcić nauczycieli do wyjścia w teren, ale także

przybliżyć lub przypomnieć im tematy poruszane na ścieżce.

Obchody Dnia Pszczoły w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Smakowanie miodu.

Tablica na ścieżce dydaktycznej w Parku nad Starym Kanałem w Bydgoszczy

Ogrody przyszkolne, nasadzenia w donicach, skrzynkach i gazonach mogą stać się interesującym poligonem badawczym i miejscem, gdzie w sposób prosty, bezpośredni i zorganizowany można uczyć o przyrodzie.

Kiedy aura nie sprzyja przebywaniu na zewnątrz, alternatywą stają się zajęcia kameralne. Prócz pogadarek, można wykorzystywać filmy edukacyjne, bajki, krzyżówki, gry, modele, np. owadów, i plansze zawierające informacje przyrodnicze itp. Dla nauczycieli realizujących programy edukacyjne dużą pomocą są tematyczne karty pracy i konspekty lekcji.

Ogród roślin leczniczych i kosmetycznych przy Szpitalu Uniwersyteckim Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza – miejsce przyjazne dla owadów i dla studentów

Wystawa prac dzieci z przedszkola przy Wyższej Szkole Gospodarki

W Bydgoszczy ośrodkami szczególnie aktywnie realizującymi zagadnienia z zakresu edukacji ekologicznej są: Ogród Botaniczny Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Leśny Park Kultury i Wypoczynku „Myślęcinek” Sp. z o. o. w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Gospodarki i Stowarzyszenie Kujawsko – Pomorskie Centrum Edukacji Ekologicznej. W proces edukacji przyrodniczej w wymiarze wykraczającym poza podstawę programową włączają się placówki szkolno – wychowawcze. Najlepszym przykładem jest Szkoła Podstawowa Nr 45 w Bydgoszczy, która pozyskała środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na budowę przyszkolnego ogrodu i ścieżki sensorycznej. Całość będzie wykorzystywana na potrzeby edukacji ekologicznej.

Autor: Justyna Olszewska, Urząd Miasta Bydgoszczy

Fotografie: archiwum Urzędu Miasta Bydgoszczy

Partnerzy:

Lublana, Słowenia
www.ljubljana.si/en

Amarante, Portugalia
www.cm-amarante.pt/

Bydgoszcz, Polska
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Włochy
[/www.comune.cesena.fc.it](http://www.comune.cesena.fc.it)

Hegyvidék, Budapeszt,
Węgry
www.hegyvidek.hu

Nea Propontida, Grecja
www.nea-propontida.gr

Więcej informacji:

www.urbact.eu/beepathnet

beepathnet@ljublana.si

  /BeePathNet

